

Lazarec

KOČIANČIČ

**AKO RABITE TISKOVINE • ILUSTRA
CIJE • KATALOGE ALI PROSPEKTE**

TODA SE NE MORETE ODLOČITI, V KAKŠNI TEHNIKI
NAJ SE IZDELAJO, BLAGOVOLITE SE OBRNITI VEDNO
NA NAŠE PODJETJE

V VSEH POTREBAH

VAM JE V TEH VPRAŠANJIH
DRAGE VOLJE NA RAZPOLAGO

**UGOSLOVANSKA
TISKARNA
LJUBLJANA**

UMET. GRAFIČNI ZAVOD
V KATEREM SO ZASTOPANE VSE
MODERNE GRAFIČNE PANOGI

VSA GRAFIČNA DELA SE IZ-
VRŠUJEJO LEPO, SOLIDNO
IN PO ZMERNIH CENAH

BRZOJAVI: JUGOTISKARNA
LJUBLJANA ♥ PRORAČUNI
IN PONUDBE NA ZAHTEVO

**BAKROTISK
SVETLOTISK
OFFSET • TISK
KAMNOTISK
• KLIŠARNA •
LIVARNICA
KNJIGOTISK
ILUSTRACIJE
• ČASOPISJE •
KNJIGOVEZ
NICA // // // //
TISKARNA**

RAZGLIED

v **Razgledu** imajo
vedno volaren uspeh

Umetniške razglednice

razpošilja

E. Križman, Ljubljana

Poštni predel štev. 172

50 razglednic za Din 15
100 " " " 25
500 " " " 100
1000 " " " 150
nad 1000 razglednic Din 100
za vsakih 1000 komedov

Priporoča se

trgovina pletenin in tkanin

Ženko Hribar

Celje

Ako piješ

Budha čaj

vživaš že na zemlji raj!

»Slovenski Narod«

najstarejši, najpo-
znatejši in dobro
vpejani slovenski
napredni dnevnik

najboljši
inercialski
organ

Naklada
12.000 do 15.000

Ljubljana

Knašjeva
ulica
5

Meyerjev leksikon

v 12. v polusnje vezanih zvezkih

7. popolnoma nanovo predelana izdaja
150 svetovno znanih sotrudnikov. Zanes-
ljiv in koristen pripomoček za vsakogar.
Nad 160.000 člankov — **5.000** slik, zem-
ljevidov in načrtov med tekstem — **610**
celostranih (96 večbarvnih) slik — **180**
zemljevidov — 200 statističnih pregledov.
Potrebno kakor vsakdanji kruh!
dosedaj izišle zvezke I., II., IV., V. in VI. po
Din 450,- in III. zvezek
Din 495,-, pošljemo za-
poredno proti plačilu
na mesečne obroke po
Naročite takoj sedaj!

VSE

100.-
DIN

Ostali zvezki izidejo v presledkih po 5 do
6 mesecev in jih pošljemo takoj po izidu.

NOVINSKI BIRO družba z o. z.

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA 7/II

Filip Bizjak

krznarstvo

Ljubljana, Šelenburgova 6

Velika zaloga usakovrsne mo-
derne kožuškovine kakor tudi
že izgotovljenih kožuškovinastih
plaščev, jop, različnih boa in
ovratnikov za dame in gospode

Razgled

Slovenska družabna revija

Leto 1927/28

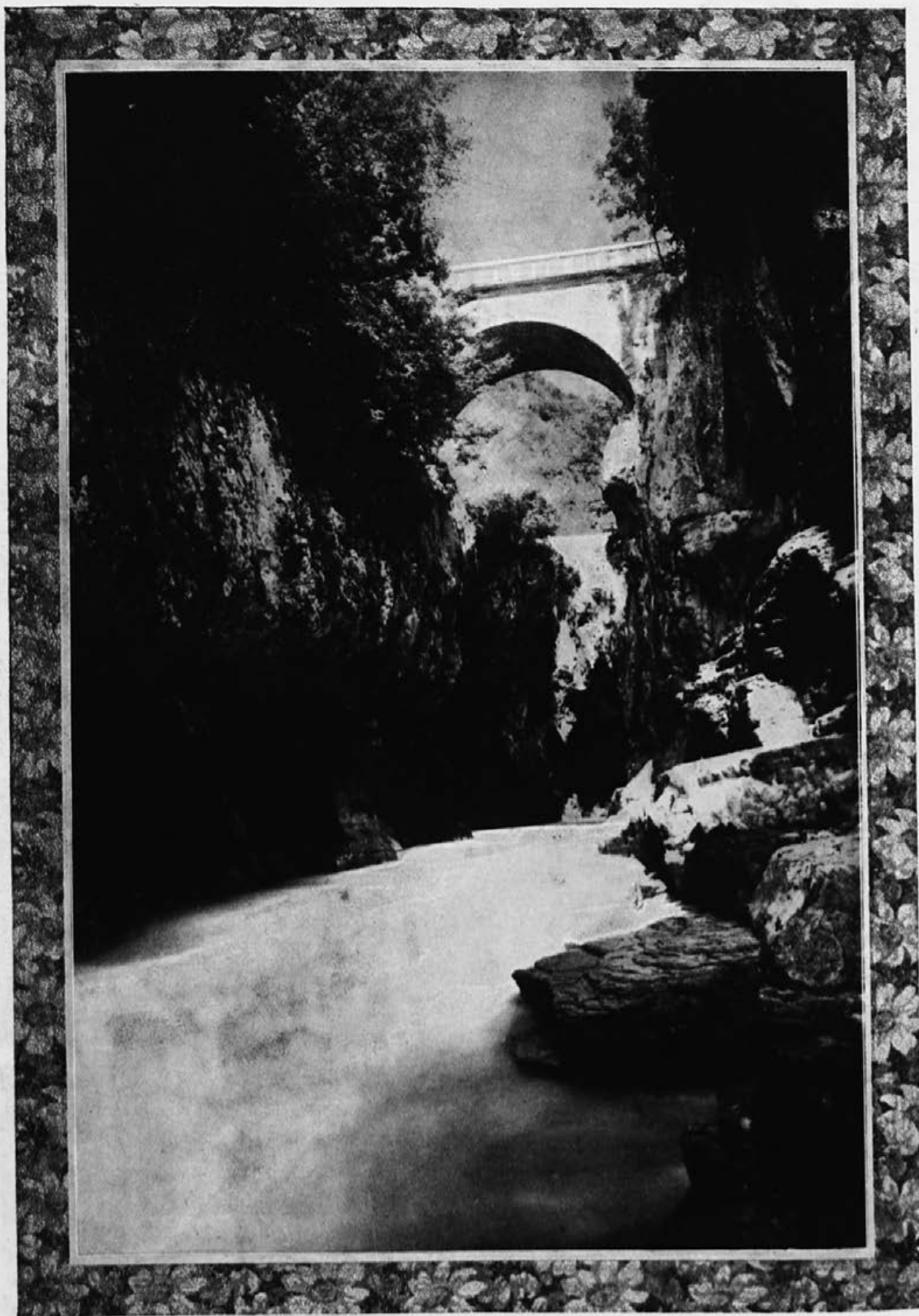
Ljubljana

Štev. 8

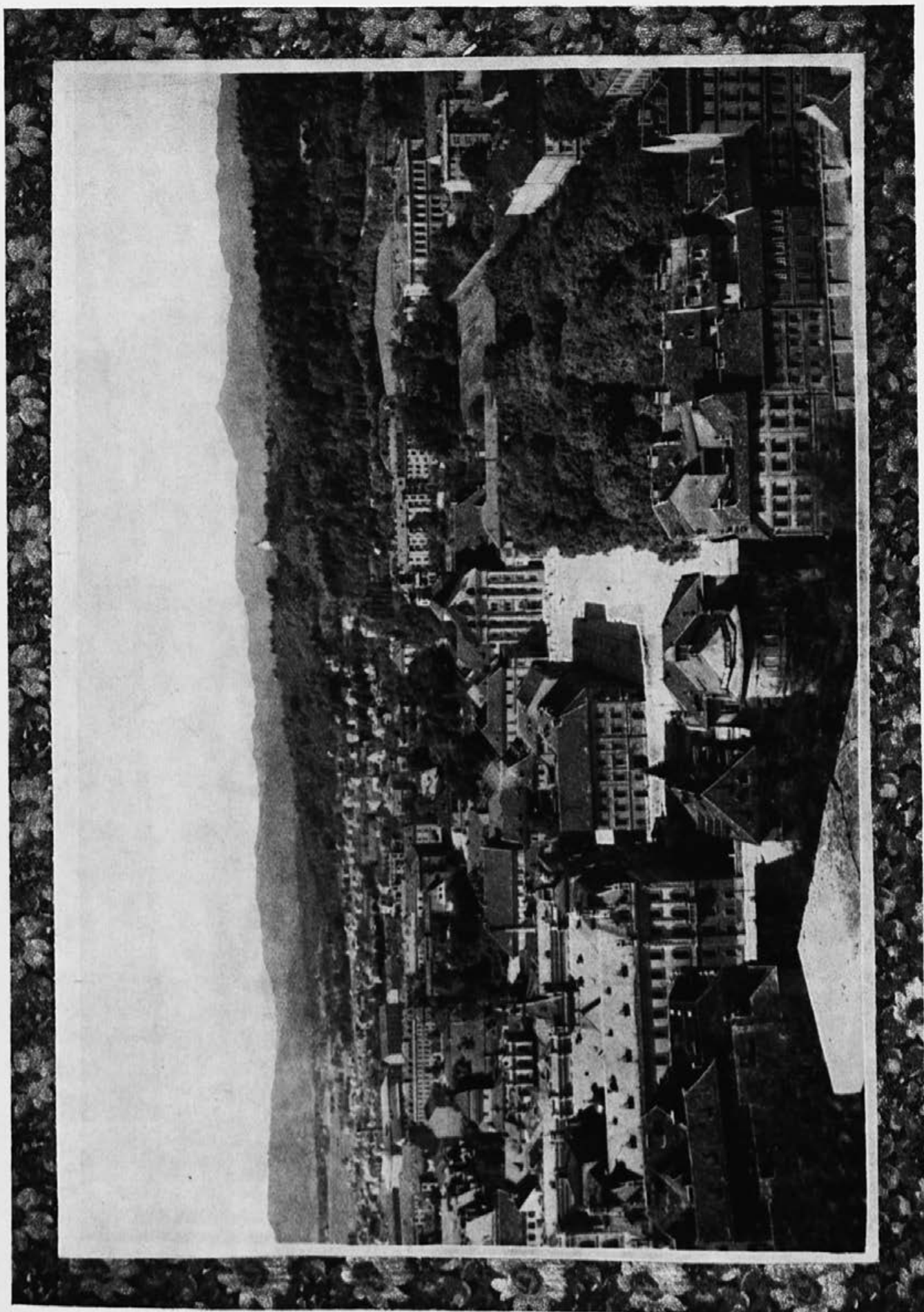

Po polnoči

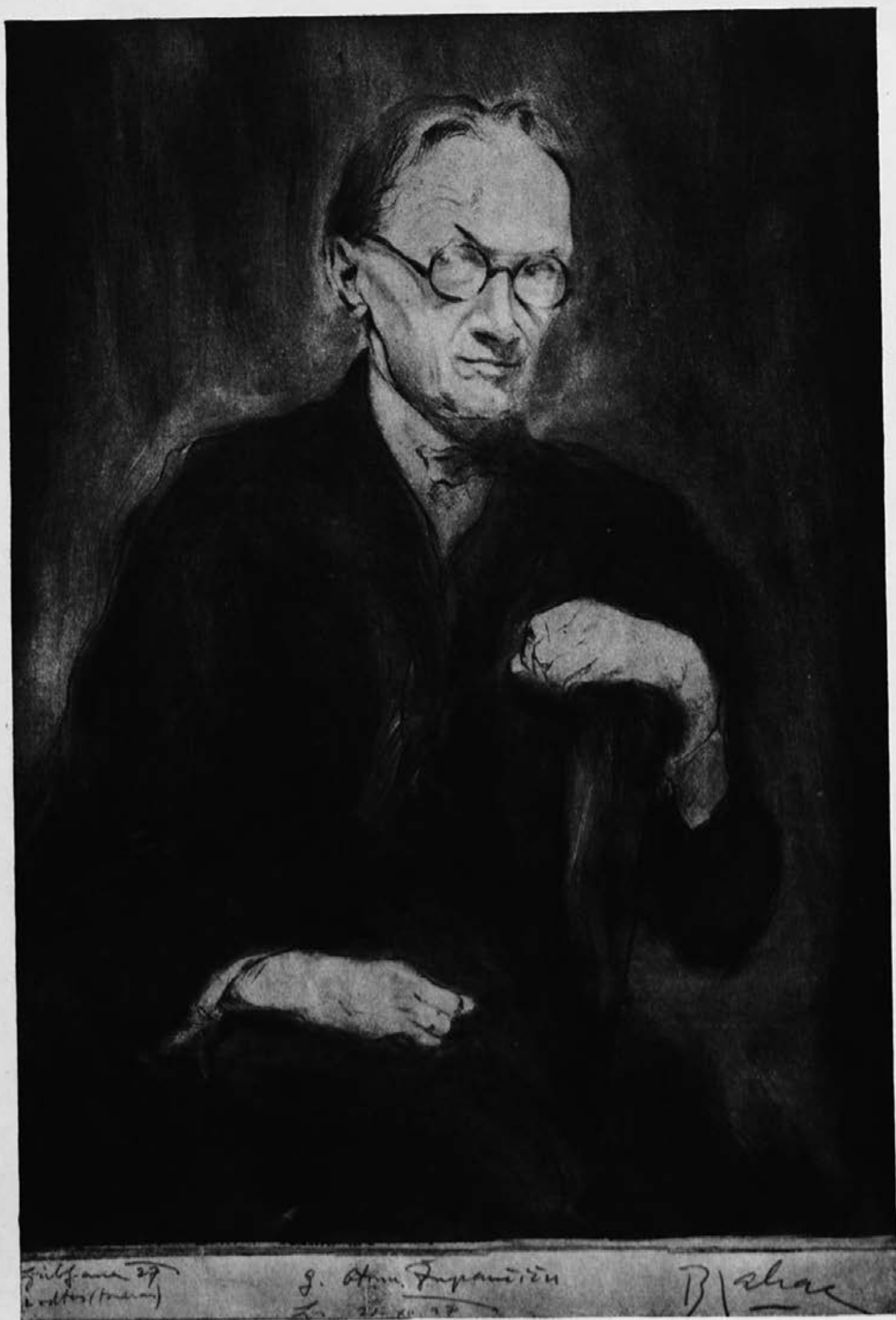
Fot. Tonka

*Krasote našega zasedenega ozemlja:
Most čez Idrijco pri sv. Luciji ob Soči*

*Pogled na središče Slovenije, glavno mesto Ljubljano z novo flakovanim Kongresnim trgom,
levo slovenska univerza, desno muzej*

Božidar Jakac: Oton Župančič

Oton Župančič

(Ob petdesetletnici)

Štirje prameni prevratnega solnca za našo novo pomlad:

prvi je v polja sejal, s škrjančki se bratil, se v gozda šumenje prepletal, mlad, razočaran — že truden ugasnil...

drugi je bodro bodril svoje druge in sebe prešinjal, ranjena roža ognjena, v poletu izgorel...

tretji je v kresu mogočnem trohno in stud, farizejstvo požigal, mavrica — se je v oblake in gore razpel za most preko solz in pohojenih src v prečiščena carstva...

On je poslednji, četrti, in prvi.

Treh bratov blestenje zajel je v frikrat prebódeno dlan in se sprostil v višine. Svetel in silen je, dedič in ves samoziv, zakrožil nad zemljico našo, pesmi sočne, skrivnostne njene poslušal in svojih jo peti učil.

S solncem je sipal sijájino sveto duhá nad domača somračja, z roko žarečo tokove tuje prestrezal, pota zakrifa razkrival, srca v daljave pozival je k darovanjem...

V tisočstoletno skalo jezika je dolbel postav, Mojzes prešerni, naše besede pónos in pesem v cekine zveneče koval je.

Male, najmlajše, najželjnejše v godbo je zbiral krog sebe: Pridite, bratci, sestrice, zarajajte v zlatih pramenih!

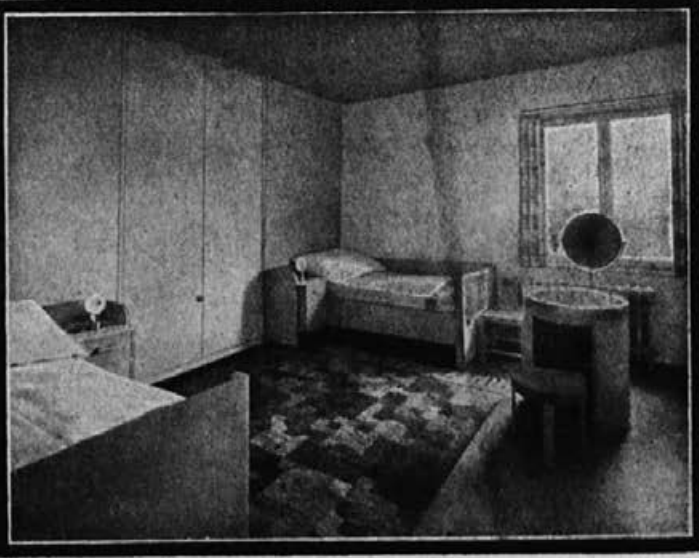
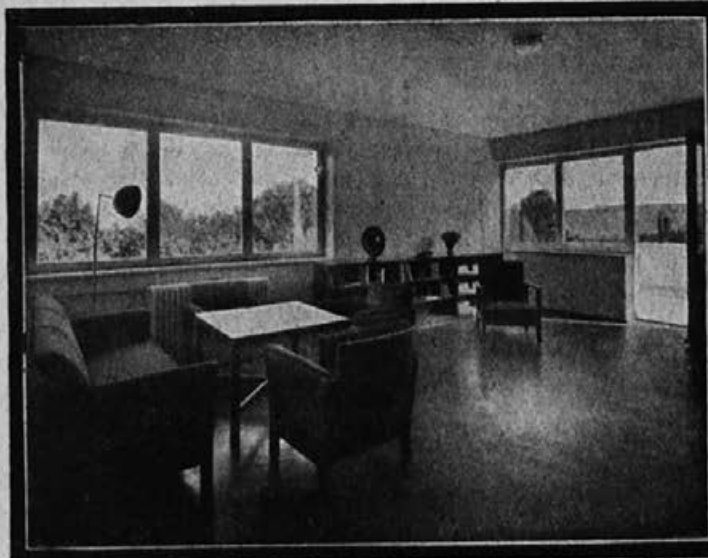
Tuje svetove je v zemljo domačo presadil, tvorec — vrtnar, skozi sito pretanko sejal njih semena — besede. Z večnim avonskim labodom je jadral med žarnimi solnci, z bistrim abejem Coignardom ves zviti moževal, se s Cyránom košatil.

* * *

Zdaj je ves veder, čaščen v svoja najgloblja lefa pogledal...

Da bi nam zdaj še svoje najgloblje, najvišje povedal!

Davel Karlin

Moderna stanovanja. Levo salon, desno spalnica

Črno bela ...

Bonifacij Kokoš

Mož in žena.

On je imel ljubico, ona je imela ljubčka; sicer pa sta se kot mož in žena ljubila in se sijajno razumela.

Po večerji sta obsedela pri mizi in pila črno kavo. Leno sta stegnila noge pod mizo in še bolj leno kramljala.

Lenoba je svojevrsten užitek in mlada zakonca sta jo uživala z velikanskim razumevanjem.

Ona je čitala inserate zadnjih dveh kolon, ki so navadno posvečeni različnim »Razno«.

On je čital dnevne vesti, ki običajno pišejo o avanziranju ali odlikovanju politikov in še drugih takih zaslužnih ministrov in velmož.

On se polagoma vzdrami:

— Ti, kedaj pa je Črno-bela reduta?

Ona se komaj zgane, puhne v zrak par oblakov dima, ki diši (ali smrdi) po Šumadiji in leno in binavsko zašepeta:

— Ne vem.

— Poglej, prosim te, morda najdeš datum na sedmi strani pod »Elitne prireditve«. Tukaj ni te rubrike.

Ona, čeprav je natančno vedela za datum, ker je zase trdno sklenila udeležiti se Črno-bele, se je hlinila še naprej in je končno razgrnila list ter pomežiknila na sedmo stran:

— 11. februarja, v veliki dvorani »Uniona«. — Ali misliš tudi ti na maskarado?

— Ne bi rekel dvakrat, da ne. Prejel sem davi v banki povabilo in bi morebiti šel, ker je to res prvovrstna elegantna prireditev. — Kaj misliš ti, a?

— Tudi jaz ne bi rekla dvakrat, da ne. Baš prej sem si omislila lepo masko. Ti bi šel seveda tudi maskiran?

— Hm! Ne vem. Morda tudi.

In sta se zamislila.

Po kratki parminutni pavzi se on vzdrami, hoče nekaj reči, a se še zadnji hip premisli. Namesto tega seže po cigari, ki naj bi dišala po Havani, kajti natančno tako je bilo napisano na zlatem ovojkcu, dasi ni bila importirana.

Ona spet junaško odpre usta:

— Til!

— Kaj?

— Jaz sem tudi zato, da greva.

— No prav!

— Maskirana, seveda.

— Maskirana.

In spet se zamislita ...

*

Dan pred Črno-belo sedi on v banki in telefonira:

— Ti, mucka, s svojo ženo sva se zmenila na Črno-belo in sicer maskirana. Sijajno, ne.

— Sijajno!

— To se pravi, da bova lepo in mirno čakala polnočnega demaskiranja na zofi, doma pri tebi! Sijajno, ne?

— Veš, ti si tak lump, da mi kar imponiraš! — To se pravi, da boš ob osmih pri meni?

— Do polnoči! Nato se odpeljem z avtom, da »spoznam« svojo ženo!

— Ha!

— Ha!

*

Dan pred Črno-belo. Ona seže po telefonu in pozvoni.

— Halo, si ti Rudi?

— Servus, dušica! No, kaj je? Kako je? — vpraša nervozno Rudi.

— Vse v redu! (Z možem sva sklenila, da greva na Črno-belo. Mislim, da bo zanj bolj črna, ker je dejal, da me iztakne, pa naj bom še tako zverženo maskirana.

— Sijajno! Kedaj pa misliš, da boš pri meni?

— Ob osmih. In, pomisli, do polnoči.

— Prekrasno!

— Glej, da bo lepo zakurjeno. Vse te dni mislim samo na tvojo mehko zof! Le škoda, samo do polnoči!...

— Ali ne gre, da bi potegnili?

— Ne morem, ker o polnoči sedem v avto in odredram, da »spoznam« svojega moža.

— Haha!

— Haha!

*

Par minut po polnoči se mož in žena iščeta v splošnem vrvežu Črno-bele redute!

Pri bifeju se srečata črno-beli pajac in belo-črna kolombina: mož in žena.

Hahaha!

Hahaha!

— No?

— No?

— Si me spoznal?

— Veš kaj! To je pa že od sile! Ves čas zasledujem španjolko, trdno prepričan, da si to ti, na, pa najde, kar je povsem logično, pajac svojo kolombino!

— Saj sem vedela, da me ne boš spoznal! — Ampak ta prireditelj, kaj? Nekaj impozantnega.

— Nekaj čudovitega! — Ah, saj res, dolžan sem ti butiljko šampanjca. — Ampak, kaj takega!

— Zakaj pa tako neumno staviš?

— Res, kar ponosen sem na svojo ženo!

— Jaz pa na svojega moža!

— No, in si se zabavala, ves ta čas?

— Sijajno! Najrajši bi, da bi Črno-bela trajala kar štirinajst dni — nepretrgoma!

Na vasi

Vlad. Kapus

Odpri, odpri Marjanica,
nocoj je pozno že,
vse vgasnjene so lučice
in mamice že spe.

Pod okno tebe treba ni,
na vasi mi ne poj,
več treba ti ni vriskati,
saj drug je fantič moj.

Ti kmalu se jokala boš,
tožila za menoj,
saj pravil je, da tretja si,
ko pojde k njej nocoj.

Njena urica...

Ivan Lah

Marjo je stanoval zadnji čas v vili zunaj mesta, kjer so se začeli že mestni parki, ki so sežali prav do njegovih oken. Bili so še nemi in molčeči kakor utrujeni od zime in so hlastno vsrkavali prve solnčne žarke, ki jih je prinesla zgodnja pomlad.

Ko sem vstopil, je ležal na divanu pri odprtem oknu in gledal zamišljeno v svetlo jasnino, ki se je razlivala nad mestom. Poznalo se mu je, da je utrujen in da igrajo daljne sanje pred njegovimi očmi. Takšen je bil vselej, kadar ga je objemala otožnost, ker je čutil, da se ne vrnejo več dnevi opojnih radosti, ki jih je bil preživel na jugu. Na mizi je ležala srebrna damska urica na črnem mramornatem podstavku. Poleg nje je stal v temnomodri vazi šopek pomladanskih rož in okoli njih nekaj knjig. To so bile njegove prijateljice, s katerimi se je razgovarjal v svoji samoti.

Ozrl se je počasi, kakor da se je predramil iz sanj. »Prav je, da si prišel,« je rekel, »rad bi s teboj rešil problem.«

»Kakšen problem?«

»Problem tiste-le srebrne urice.«

»Zakaj?«

»Meni se namreč zdi, da urica gre.«

Prislušknil sem.

Ne gre. Stoji popolnoma mirno. Ves čas kaže čez poldvanajstih.«

»To je čudno,« je rekel, »a meni se je zdelo, da slišim njeno tiktakanje.«

»To je iluzija.«

Ali misliš, da iluzije niso resnične?«

»Mislim, da ne.«

»In vendar... V tej urici je živa povest. Prišla je k meni na nekak čuden način. Prej, ko je še ni bilo, je bilo pri meni vse tiho in samotno. Čas je bil kakor večnost brez izprememb in presledkov. Življenje se mi je zdelo, kakor ura brez kazal in števil. Potem je prišla k meni ta urica, kakor tih nasmeh skozi pomladanski gaj. Tiktakala je z brezskrbno radostjo in njeni kazalci so s čudovito natančnostjo kazali čas. Bilo mi je, kakor da me je prišla opominjati, da čas beži. Prej človek niti ne misli na take reči. Čutil sem življenje, njegovo enakomerno utripanje, beg trenutkov, večni kolotok; videl sem belo roko, ki jo je položila na mizo, in rdeče rože, ki so ležale poleg nje. Zato pravim, da je v nji zakopana povest. Tako sva živela skupaj vso zimo. Naenkrat se je ustavila. Čutil sem, da se je nekaj zgodilo. In zgodilo se je. Tista bela roka je izginila in rože so zvene. Prišle so dolge noči. Pozneje sem naenkrat začutil, da urica

BILJARI

IN VSE POTREBŠČINE ZA BILJARJE
S. MÜLLER IN SINOVI / ZAGREB, GUNDULIĆEVA UL. 35
PRVA HRV. TOVARNA ZA BILJARJE

Nekaj neobnovljenih srečk

za III. razred drž. razredne loterije je še na razpolago. Interesenti jih dobe v oglasnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici 4 ter v »Zadružni hranilnici«, r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 19.

zopet gre. Bilo je, kakor da se je prebudilo življenje. Sredi tihe noči se je začelo njeno tiktakanje. Bilo je popolnoma jasno in razločno kakor spomin. In je zopet obstala. Postal sem pozoren. To so bili čudni pojavi. Morebiti sem poslušal s srcem ne s sluhom, a slišal sem popolnoma jasno in tudi kazalci so se premikali.

»To je bila iluzija.«

»Zakaj bi bila iluzija, če je bila resnica. Ali misliš, da naša misel nima sile, da bi obudila življenje, kadar se je ustavilo? In da naša čustva ne sežejo preko nas?«

»To je problem.«

»Da, to je problem. In od takrat čakam. V tem čakanju je del moje življenjske sile. Vse misli, vsa čustva se zbirajo v eno samo točko in, kakor da premagajo zastoje, poženo življenje v nov tek. In tudi urica je del življenja.«

»To je mrtev stroj.«

»Mrtev. A če je v njem živa povest. In kadar se povest oživi, se zdi, kot da se je zganelo življenje v njej. In urica gre. Gre, dokler vpliva moč misli in zopet obstane.«

»Ti še vedno misliš na njo.«

»Mislim. Nemogoče je — ne misliti.«

Nastal je molk.

»In mislim, da so to njene misli, ki bude življenje v tej drobni urici. Zato čimdalje bolj zastaja. Le redko zatiktaka po noči in se ustavi. Tako umira ljubezen...«

Umolknil je. Njegove otožne oči so se uprle na nepremične kazalce. Urica je zatrepetala in glasno zatiktakala.

»Čuješ?«

»Čujem. To je čudno.«

Poslušala sva.

Urica je šla popolnoma mirno in tudi kazalca sta se premikala.

Naenkrat je obstala.

»Da, tako umira življenje. In nekoč bo prišla do dvanajste. Morebiti bo takrat obstala za vselej. In tam, kjer je bila nekdanja mlada, bela roka, se bo pokazala bela koščena... To je življenje in smrt. Problem? Hm, morda prav tako naravno, kakor je vse, kajti vse življenje gibljejo neznane nam sile.«

Zagledal se je zopet skozi okno v daljino sinjino, ki je sijala nad zemljo. Dolgo je gledal tako. Nazadnje se je ozrl, kakor da so se mu vrnila misli.

»Ali slišiš?« je rekel in je napeto poslušal.

»Kaj?«

»Urica gre...«

Urica ni šla. Stala je mirno, kakor mrtva je ležala na črnem marmorju.

»Gre... Čisto tiho. Slišim razločno njeno tiktakanje. In bela roka, tista mlada, njena sega po nji. In rože cveto. Pomlad je prišla...«

Legel je na divan in se zagledal v nebo skozi odprto okno.

Najslavnejši filmski umetnik Charlie Chaplin

Nokturno

Tone Justin

Hladna zimska noč je bila tedaj, kajne, Mirjam? Zvezdnata sicer, a vendar tako mračna in različna od poletnih noči. Mrtva tišina vsepovsod, ko sva se penjala na oni breg, da se je zdelo, da plezava nekje v vsejmiru iskati solnca in dneva. Vendar v meni ni bilo cilja, niti želj, niti misli. Brez radosti, brez hrepenenja kot brez žalosti ali želj — brez vsebine in zopet brez realnosti. kot ona noč sama: hladna, temna, brezkončna.

Celo najini koraki so zamirali v njej brezslušno in molčala sva, kot da sva v brezračnem prostoru. Sledil sem tvojim korakom, kot sledi senca človeku in nisem niti enkrat pomislil: kam? Tedaj si se ustavila in obstal sem poleg tebe, nudeč ti zaproseno prižgano cigareto. Zagledal sem se v tvoje lice, na polu odprta usta, ki so strastno vdihavala dim s svežim zrakom, na razžarjene oči, v zvezdaste zenice in v polmraku se mi je zazdelo, kot da je spregovorilo vse tvoje telo v enem samem ritmu vroče nebrzdane strasti. Kot da je zazvenel, zaklical glasno in melodijozno samo z enim udarom ogromen bronast zvon v noč, prekinil njeno tišino in mir ter jo napolnil vso s svojo toplo strastjo, da je zadrželo, zavibriralo v vsej prirodi mrzli in mračni vse do vseмира in se dotaknilo celo zvezd.

Gledal sem skozi polmrak, kako je drhte klicala vsa tvoja bit z vso elementarno strastjo in hrepenenjem

Leta 1839 ustanovljena

TOVARNA DEŽNIKOV

L. MIKUŠ, Ljubljana

Mestni trg št. 25

Skrbno izdelovanje! — Največja izbira! — Najnižje cene!

Preobleke! — Popravila!

Operna pevka gospa Käthe Staller-Stotterjeva kot Margareta v „Faustu“, ki je z velikim uspehom že parkrat gostovala v ljubljanski operi

za nečem tujim, hladnim, neznanim, za menoj, Ahasverom, za živim izrečnim kontrastom tebe same.

Ne vem — ali je pritegnil tedaj mene tvoj žar, ali tebe moj hlad ali oboje naenkrat — strnila sva se v dolgem strastnem objemu ter pila iz usten medsebojno oba ekstrema. Kot plapolajoč kres, kot požar, kot pozabljenje vsega so bili oni trenutki.

Toda čim so se ločile najine ustni, da izpregovore nežno besedo — padla sva zopet nazaj vsak v svoj ekstrem, še večji, izrazitejši, nedosegljivejši. Kot da sva izšla trenutno iz intenzivno sijajne svetlobe bliskanja — požrla nas je zopet noč, tišja, temnejša, groznejša.

In tvoje besede so mi zvenele na uho, v dušo kot strastno topla pesem, ki nas boža, a ki ne more najti vhoda in poti v našo dušo. Pesem, ki plaka in prosi, da ji odpremo vrata, da se ogreje pri nas, a mi jo puščamo zunaj, da zmrzuje in umira v noči in zimi. Samo poslušamo in stojimo nepremično tiho sami v topli svetli sobi, gledajoč na črno okno brez želj, brez čustev, kot da smo prikovani na tla na eno mesto.

»Ne morem, nočem te deliti z nobenim na svetu, hočem da si moj, popolnoma, ves moj ali nič, hočem vso tvojo dušo — ali slišiš? Hočem, da mi daruješ vso svojo dušo.«

— Mojo dušo? Kaj ti veš otrok, kaj je moja duša? Ali ako jo sploh imam? —

»Ne ne — jaz jo čutim in ona me privlači, da že v tem čutim neko naslado, slast, pomešano z grozo, kot za nečem tujim, neznanim.« —

— Duša? — ali misliš, da se more ona darovati kot kaka igračka ali cigareta, dokler se ne zavrže ali pokadi? Ali misliš, da se more odpreti široko kot vrata na skednju? Cuj: Bilo je bitij, ki so me zelo ljubila in ki me ljubijo še sedaj, ki jih morda jaz nisem ljubil nič manj, ali svoje duše nisem mogel podariti nobenemu. Vzeli so si jo sami, njen del, nekdo več, drugi manj, po okusu in potrebi in vsakega je zadovoljevala nekaj časa. Nekateri so se hoteli z njo celo igrati, misleč, da se igrajo z menoj, z neko stvarjo. Ali duša ni stvar. Ona zbeži in izgine, a more pustiti za seboj vse prej kot zadovoljnost ali celo srečo.

A kaj je moja duša — jaz sam ne vem. Vem samo, da je variirana in ekspanzivna do brezkrainosti, večno nova, da je ogromna kot veselstvo, dokler more zadržavati v sebi istega kot vse, kar vsebuje svet in življenje. Včasih je pretiha in prenežna pesem, drugič zopet divja pantera. Včasih je čista in prozorna kot gorski vrelci, drugič dušiča, razžarjena, suha, peščena puščava. Mogoče je niti jaz sam nimam v svoji oblasti in ne živi ona v meni, temveč jaz v njej isto kot ti, mogoče je ona veselstvo samo, v katerem se znam samo najti, razumeti ga in si prilastiti vse nijanse njegovih tajnosti, a mogoče nikakor celokupne njegove vrednosti in bogastva.

Kako torej hočeš, da ti jo vso darujem? Ne, moreš se mogoče zagledati, poglobiti v njo, spoznati jo za trenutek ali prilastiti si njen del, ali jo moreš izgubiti zopet popolnoma brez sledu. Če si gibčna, divja in neukročena pantera, uspelo ti bo to mogoče brez moje pomoči, ako pa je v tebi samo duša domače mačke — potem bi bil vsak poskus popolnoma brezploden. Zakaj jaz ljubim samo silo in moč, a ne onega, kar prosjači in plaka za drobtinico.

Nocoj so goreli kresovi po gorah, Mirjam.

Osamljen sem stal na griču in jih opazoval iz teme, ki me je ovijala in skrivala pred razigranim smehom in petjem kresne noči. Gledal sem, kako so se prižigali in skakali stotero iz gore na goro kot iskre, zažareli in zaplapolali kot zvezde na večernem nebu, in vsa noč je odzvanjala od smeha in petja. Stal sem nepremično kot volk v zasedi, samo oči so mi begale, iskajoče novih plamenic v temnih daljavah.

Tako kratko — in kresovi so pojemale in ugašali drug za drugim, kot da jih tepta in gazi orjak z nogami, zamiral je smeh, utihnila pesem in zavladata je tišina, črna in mrka tema je vrgla iz zasede svojo zanko in jo zadržnila in v tesnem, dušičnem naporu je izdahnila je bilo nekaj neizrečno tesnega, slično grozi pred nepoznanim, ki jo je občutil človek v meni.

Nekaj me je stiskalo v grlu, ko sem se tipaje spuščal v dolino... Ne, ni bil jok, Miriam, niti strah, a vendar poslednja svetla iskra v daljavi.

Étoile **gorčica je najboljša**

Igo Sym v Zagrebu

Prisel je, da prisostvuje zagrebaški premijeri svojega tretjega filma dunajske »Sascha«-produkcije »Tingl-Tangl« in da se osebno predstavi Zagrebčanom, posebno pa Zagrebčankam. Prosil sem ga že pri prvi predstavi za kratek razgovor v hotelu; katerega mi je ljubeznivo določil za drugi dan dopoldne. Ko vstopim torej sledečega dne ob določeni uri v foajé hotela »Esplanade«, kjer je ložiral Igo Sym za časa svojega bivanja v Zagrebu, opazim poleg drugih gostov štiri v mehkih

Mного сичиш поздравов
читателю и читателю
Hargleda
Zagreb, 10/XI. 1927 Igo Sym

sedežih se zibajoče deklice s šolskimi torbami. Takoj mi je bilo jasno, koga čakajo in kaj hočejo, jasno mi je pa tudi bilo, da z mojim razgovorom ne bo nič, kajti dame imajo prednost. Razen tega je čakal Igo Syma tudi ravnatelj »Bosna filma« ter sem ga radi tega zaprosil za drugi čas. Po pregledu programa za tekoči dan mi reče: »Ob štirih popoldne se pridem v hotel preobleči; tedaj imam pol ure časa in med oblačenjem se bomo pogovarjali. Oprostite mi, ali res ne najdem drugega izhoda.« Medtem sem imel priložnost opaziti, kako so dne štiri oboževalke filmskega igralca zardele od veselja in zadrege, ko je stopil njih ljubljene med nje, ko se je pogovarjal z njimi in jim pisal avtograme. Rdečica jim je ostala, ko so odhajale, mogoče jim je ostala ves dan.

Ko sem torej ob štirih popoldne potrkal na vrata hotelske sobe, kjer je bil nastanjen Igo Sym, me je sprejel v takem štadiju toalete, v katerem ne bi — po mojem takratnem mnenju — mogel sprejeti n. pr. dam. Drugega dne sem moral namreč spremeniti to svoje, mogoče že zastarelo mnenje, kajti Igo Sym je sprejel sledečega dne prenavdušene Zagrebčanke v istem stanju toalete, čeprav nehoté, kajti vdrle so enostavno v njegovo sobo — Bil je torej po kopeli v prav početnem stanju oblačenja v frak, da nastopi ob 5. uri zopet osebno v kinu. Navaj je gramofon in se začel počasi oblačiti.

Igo Sym je rojen leta 1896. v Innsbrucku, a starši so mu Poljaki. V rojstnem mestu je obiskoval srednjo šolo in tu tudi maturiral. Nato se je s starši preselil v Varšavo. Tu se je po volji staršev vpisal na tehniko; poleg tega se je pa bavil z psihološkimi študijami, ker je vedno mislil na film. Že kot 16leten deček namreč, ko je bil vprvič v kinu, je le-ta napravil nanj tak vtis, da se je odločil, da postane filmski igralec. Toda takrat v Varšavi še ni bilo filmske industrije in on se je moral po želji staršev pripravljati za inženjerski poklic. Medtem je izbruhnila vojna in odšel je na fronto kot avstrijski oficir. Po vojni je sprejel mesto bančnega uradnika v Varšavi, toda na film ni pozabil. Ko je čul, da hoče neki poljski režiser pričeti z igranjem nekega filma v Varšavi, se mu je takoj ponudil — in res, bil je sprejet in dobil zaposlenje takoj v glavni vlogi današnjega filma. S tem je bilo ugodeno njegovi želji in principu, namreč da začne z glavno vlogo ali pa nič. Igral je v Varšavi v treh filmih glavne vloge, izmed katerih je imel film »Varšavski vampir« največji lokalni uspeh. To je bilo leta 1925. Nekega dne je prispel v Varšavo grof Saša Kolovrat — ki je pred kratkim preminul na Dunaju in bil ustanovitelj avstrijske filmske industrije ter firme »Sascha-Film« — in ki je prav takrat iskal zasedbo vlog za svojo novo produkcijo. Bil je že v besedi z nekim operetnim pevcem, ko pa je videl Syma, se je takoj odločil zanj ter ga angažiral za leto dni k »Saschi« na Dunaj. Tu je igral glavno vlogo v filmu »Pratermizzi« z Nito Valdi in Anny Ondro. To je bil njegov prvi avstrijski film, ki mu je pa že prinesel ime in popularnost. Naslednji njegovi filmi iste produkcije so »Spoved vojnega kurata« in »Tingl-Tangl«. Zadnji se je predvajal pred dobrim tednom v Zagrebu kot premijera in temu je prisostvoval Igo Sym osebno. Pred kratkim je dovršil na Dunaju četrti film: »Kavarna Electric«, sedaj pa prične z »Cesarskim lovcom«. Do marca je pogodbeno vezan pri »Saschi«, potem bo pa prevzel angažma v Berlin.

Medtem je že prišel šef »Olimp kina« priganjati svojega dragega gosta in jaz sem se poslovil. Pri odhodu mi je še zaupal, da mu Zagreb — ne da bi laskal — ugaja nad vse pričakovanje in posebno, da je vzradoščen nad prisrčnim in toplim sprejemom. Toplo mi je stisnil roko rekoč: »Srdačno pozdravite — euere Leser drüben, Es tut mir leid, daß ich auch zu ihnen nicht persönlich kommen kann!« —

M. F.

**Kaiserjeve
prsne
karamele**
s „3 jelkami“

Proti
kašlju
katarju

pripravil za vsako stvar poseben listek s prošnjo, naj najditelj izpolni papir v smislu prošnje in z ozirom na kraj in čas itd. Moji kolegi so se norčevali iz te moje zaupljivosti — toda ko sem zbiral potem čez krov zmetane stvari, sem jih od sedem komadov vendarle dobil pet nazaj.

Ta uspešni rekordni polet — bil je moj 107. z balonom — je bil drugi tekom enega meseca. Pri prvem sem dosegel 8200 m, potem sem se radi utrujenosti in onemoglosti moral vrniti. Zmetati sem moral dve in pol toni peska čez krov. H koncu sem se onesvestil in v nezmanjšani višini me je veter celih 45 minut poganjal sem in tja, dokler se nisem spet zavedel in potegnil za ventilovo vrvico, nakar sem začel padati. Izpučen po takih skušnjah sem si za drugi polet omislil druge vrste vreče za pesek, ki so se odpirale spodaj in jih ni bilo treba dvigati in metati čez krov.

Aparat za kisik sem izboljšal ter ga združil z votlim, z asbestom izoliranim cilindrom, ki je bil zvezan potem z baterijo dveh voltov. Ta aparat je grel kisik, radi česar sem dihal mnogo lažje. Taka kombinirana naprava je zelo podobna plinovim maskam iz vojnih časov. V notranjosti je seveda taka maska povsem drugačna. Cevi kisika so se končavale s ploščastimi kovinskimi konicami, ki so bile usmerjene proti steklu čelade, kar je zabranilo, da zrak v notranjosti ni mogel doseči one temperature zunanjih plasti. Najnižja notacija mrza v mojem aparatu je bila 5-5° C pod ničlo.

Prihodnjič bom zmetal več svojih stvari na višku in ne šele pri padanju, kakor sem to storil zdaj. Upam, da bom na ta način prekoračil 13.000 m. Mnogo se je pisalo in prerokovalo o dosegu 15.000 m, toda po najnovejših opazovanjih te višine ne bomo nikdar dosegli. Vsaj s tako opremo ne. Zdravniki so doznali, da je najbrž med 12.000 m in 15.000 m točka, kjer je zračni pritisk tako neznačen, da tudi mišice človeškega telesa ne morejo več delovati. Človek, ki vdihava kisik, nima več moči, da bi ga tudi izdihaval. In na tej točki bi moral torej umreti. Zanimiv je učinek tega umetnega vdihavanja kisika. Mnenja sem, da sem bil na najvišji točki svojega poleta popolnoma normalen. In vendar tega ne bi mogel preseči. Zakaj videl sem mnogo drugih v preizkuševalnici in videl sem, kako so skušali pritisniti prst na gumb, pa so zadeli vedno kaj takega, kar je bilo 60 do 80 cm od gumba oddaljeno. In vendar so kasneje zatrjevali, da so bili popolnoma normalni.

*Častna dvorna dama gospa Franja dr. Tavčarjeva
praznuje letos 60 letnico rojstva*

Povejte svojim hčerkam!

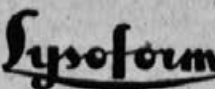
Naj jo spoznajo za svojo dobro, kakor ste jo spoznali tudi Vi. Ženskam je na razpolago mnogo sredstev za negovanje lepote, toda Lysoform je ustvarjen za žensko zriavje!

Vp-ašajte zdravnik! Intimna toaleta ženske je je nemogoča brez Lysoforma.

Lysoform viši svojo dolžno. Edino močno desinfekcijsko sredstvo prijetnega vonja, ki ne maže.

Navodila pri vsaki steklenici. Dobiva se povsod.

ISTOCA
ZDRAVLJE
211

Franji Tavčarjevi

Marija Grošljeva

Obkroža Te, ljubeče se Ti klanja
čebelic delavk Tvojih zvesti roj,
kraljica dela si med njimi, Franja,
ki ljubiš vse, le mir ne in pokoj.

Jaz zrla v živo sem svetišče panja,
blesteti videla sem dela, truda znoj,
simbol uzrla Tvojega sem zvanja:
srca velikega toplotni soj.

A mesto žarke krone — skromno pečo,
namesto žezla — kito rožmarina
in Tebe vso, dobrotno in ljubečo.

Zdaj sije v nedogled Ti veličina
in majhni smo, ki Ti želimo srečo.
Na novo delo zove domovina.

Moderne kemične tovarne

Dr. Leo Trauner

Tovarna »Bayer«, katero hočem tu opisati kot primer moderne kemične tovarne, je bila ustanovljena l. 1850. v Elberfeldu, a l. 1881. pretvorjena v delniško družbo, od l. 1925. pa tvori del največjega kemičnega koncerna »I. G. Farbenindustrie«.

V početku je izdelovala tovarna samo anilinske barve, od l. 1880. pa tudi zdravila. Tovarna se je hitro razširila in je prenesla kmalu svoje izdelovanje v Leverkusen pri Kölnu. Tovarna se razprostira ob cesti Köln-Düsseldorf v razdalji dveh kilometrov vspešno z reko Reno. Prednost, ki jo nudi Rena, je dvojna; po njej se dovažajo sirovine iz vseh delov sveta, na drugi strani odpadajo v njo vse škodljive, strupene in nepotrebne snovi, ki pa postanejo že en kilometer dalje v vodi neškodljive.

Cela zgradba tovarne je zamišljena in zgrajena ženjalno. Potek fabrikacije je od zapada na vzhod, t. j. od Rene v

Končno se tu nahaja tudi poštna in železniška odprema zavojev. Poleg zavojev, namenjenim v Kino ali Indijo, leži v najlepšem soglasju zavoj, namenjen v Zagreb. Saj ni države, v kateri ne bi bila I. G. Farbenindustrie zastopana.

Preidimo sedaj na razvoj te silne farmacevtske industrije. V sredini osemdesetih let se je našlo na čuden način protivročinsko dejstvo, antifebrina. Neki apotekar v Strassburgu je pri nekem slučaju tifusa pomotoma dal mesto naftina acetanilid in opazil je, da to sredstvo zmanjša vročino. Ta vest se je hitro razširila in nastala je nova perioda zdravljenja vročine s sintetičnimi sredstvi. V tovarni Elberfeld se je nahajalo takrat 30.000 kg paranitrofenola, ki ni bil za nobeno rabo. Duisbergu in Hinsbergu se je posrečilo, pretvoriti to tvarino v acetoxiacetanilid, ki je še danes poznan pod imenom fenacetin.

Antipirin in fenacetin »Bayer« in pa znani antipirin »Hoechst« so imeli sijajne uspehe pri epidemiji gripe l. 1880. Nadaljne iznajdbe — luminal, veronal itd. — so kmalu sledile; po celem svetu znani aspirin se je uvedel v zdravstvo l. 1889. Kmalu nato so v Hoechstu iznašli pyramidon, tam je tudi Behring izdelal svoj serum proti difteriji in Koch svoj tuberkulin, a

Dvorana za zavijanje zdravil

notranjost, to je od sirovin pa do najfinejših preparatov. Na Reni leže torej anorganski oddelki, kjer se predelavajo sirovine. Tu se izdeluje tudi žveplena kislina, ki je potrebna za fabrikacijo drugih produktov. Nato sledi oddelki za posredovalne produkte, a v zadnjem oddelku so tovarne za končne produkte, kot n. pr. barve, farmacevtske preparate, sredstva za pobijanje škodljivcev itd.

V glavnem se še danes izdelujejo v Elberfeldu farmacevtski preparati, a v Leverkusnu barve.

Vsi znanstveni laboratoriji so v Elberfeldu, a v Leverkusnu so skladišča, kjer se vrši odprema in kontrola.

Jako zanimivo je zavijanje preparatov. Vsak preparat ima poseben prostor, da se jih ne zmeša. Avtomatični stroji napolnjujejo steklenice, praške in tablete, tudi ampule za injekcije se napolnjujejo avtomatično. Vsa zdravila se zavijajo v posebne zavojke, t. zv. originalne zavojke. To se dela v ogromni dvorani, kjer je zaposlenih več sto delavcev in delavk. V dvorani je polno zelenja in cvetja, ki paralizira slab duh zdravil.

pred 20 leti prof. Ehrlich salvarsan. Pred kratkim pa so odkrili v Elberfeldu novo sredstvo zoper malarijo »Plasmochin«. To so glavne iznajdbe, ki so neprecenljivega pomena za človeštvo.

Še par besed o preizkušnji zdravil. Tovarni Bayer in Hoechst razpolagajo z velikim številom učenjakov. Vsako zdravilo se preizkusi najprej kemično, potem farmakološko, in to na podlagi tisočeri poskusov. Potem šele pridejo preko klinike v promet.

Tudi socialne prilike so v Leverkusnu vzorne. S kolo dvora se pride v krasne ulice, ki so bolj podobne sprehajališčem kot pa industrijskim cestam. Tu so vile uradnikov. Krasen park nahajamo tik tovarne, ki služi delavstvu za razvedrilo. Od tovarne se skoraj ničesar ne vidi, vse je v zelenem drevju. Skozi glavni vhod se pride v glavno ulico, ki je namenjena avto-prometu in so položene tam tračnice za železniški promet. Po tej ulici, po kateri korakaš nepretrgoma pol ure sredi tovarne, prideš v delavsko kolonijo Wiesdorf. Ta kolonija bi bila lahko vsem industrijskim podjetjem za zgled.

Če Ti je »Razgled« všeč, povej to prijateljem, če Ti ni — povej to nam!

Iz splošnega zdravstva

Problem pomladitve

Dr. Leo Trauner

Hermoni in vitamini so snovi, katerim posveča medicinska znanost in farmacevtska industrija v zadnjih letih svojo največjo pozornost. In tudi po pravici, ker je odkritje teh tajinstvenih snovi privedlo problem pomladitve na realno znanstveno bazo.

Želja, si ohraniti največjo srečo — mladost — je izražena v pravljicah vseh narodov. Tudi pri nas, kot popisuje Flere v svojih »Pravljicah«. Izmed svetovnih del, ki obravnavajo ta problem, naj omenimo samo »Fausta« in »Sliko Doriana Graya« (O. Wilde). Seveda hrepenenja po večni mladosti nikdar ne bomo mogli utesiti, možno pa je, da bo delo znanstvene industrije olajšalo težkoče staranja.

Naziv »hormoni« je grškega izvora in pomeni »vzbudbati«. To so snovi, katere izločujejo tako zbrane žleze z notranjo sekrecijo v krvni obtok. Še pred nedolгим časom so bile poznane te žleze samo v negativnem smislu, to se pravi, vedelo se je, da če ta ali ona žleza manjka ali oboli, nastopijo nekatera karakteristična obolenja. N. pr. če manjka ali če zbolijo solša, nastopi kretenizem in degeneracija spolnih organov. Kot fiziološka žleza v možganih je hipofiza, katere prevelika rast ali pa degeneracija zalaža variacije in panoptike s pritlikavci odnosno velikani. In še pred 15. leti se je mislilo, da je ta žleza odveč! Danes je njen ekstrakt hipofysin neobhodno potreben porodničarju. Ali pa thymus (briželje), ki ima pri dojenčku odločilen vpliv na njegov razvoj. Sladkorna bolezen je v zvezi s funkcijo trebušne slinovke in njen ekstrakt, insulin, je danes sredstvo pri sladkorni bolezni. Nad ledvicami leži mala žleza, ki ima odločilen vpliv na sistem

krvnega obtoka, in njen ekstrakt, suprarenin, je danes v zvezi z novokainom za kirurga nenadomestljivo sredstvo pri izvrševanju operacij.

Ravnotako izločujejo tudi spolne žleze snovi, katerih manjkanje je v zvezi s staranjem. Na tem spoznanju bazirajo tudi pomlajevalne metode dunajskega profesorja Steinacha in v Franciji živečega ruskega zdravnika dr. Voronoffa.

Prvi je že l. 1910. opazoval, če prenese spolne žleze mladih podgan na starejše podgane, da se slednje pomlade, ker pridobijo hormone spolnih žlez. Pri ljudeh pa tak prenos iz etičnih vzrokov ni izpeljiv. Spolne žleze izločajo notranje in zunanje svoje hormone. Steinach je potom operacije podvezal zunanjo pot izločitve hormonov in jih tako ohranil za notranjo izločitev in v tem obstoja njegova metoda pomladitve. Ta pa ima tudi slabe strani. Prvič se da izvesti samo na moških in ima, če se obojestransko izvrši, neplodnost za posledico, drugič pa je združena z operacijo. Zato je Voronoff poskušal prenesti spolne žleze opic na ljudi; — s kakim uspehom, je še težko presoditi.

Obe metodi sta združeni z velikimi tehničnimi težkočami in tako poskuša sedaj kemično-farmacevtska industrija te hormone spolnih žlez dobivati v taki obliki, da jih bo možno injicirati. S tem pa eksaktno zdravljenje še ne bo končano, ker je potrebno, da se določi množina hormonov kvalitativno in kvantitativno v krvnem obtoku, da se bo zamoglo potem tako injekcijo hormona tudi točno dozirati. V tem oziru pa bo treba še malo potrpeti.

Pred nedavnim časom se je posrečilo prof. Haberlandu izolirati srčni hormon. Kako dalekosežna bo ta iznajdba, je še nepregledno in bo pri pomlajevalnih metodah igrala vsekakor veliko vlogo.

K problemu pomladitve spadajo tudi vitamini. To so snovi, ki nimajo direktne hranilbene vrednosti, katerih pomanjkanje v hrani pa povzroča težke bolezni. Imamo več vitaminov: A, B, C in D. Pri pomanjkanju tega ali onega vitamina nastanejo odgovarjajoče bolezni: skrobuto, Beri-Beri bolezen, kurja slepota itd. Če manjka D-Vitamin, t. zv. vigantol, nastane angleška bolezen. Ti vitamini delujejo pa le, če so obsevani.

In tako vidimo, da so pri pomladitvi važni tudi žarki in je danes možno zdraviti celo vrsto bolezni s tako zvanimi ultravioletnimi žarki, katere nahajamo tudi v solnčni svetlobi.

Ali je kajenje pri ženskah dopustno?

Danes že ni več tako redko, da ženske kade. Vedno večje emancipiranje ženskega spola — Bubikopi, kratka krila itd. — ima za posledico, da se nežni spol udaja tudi vedno bolj užitku nikotina. In končno — zakaj ne bi ta spol, ki preletava ocean, preplava kanal, ki se vozi na motornih kolesih in iz katerega izhajajo univerzitetni profesorji, guvernerji, sodniki in župani, prevzel tudi strasti moškega spola? Dokler se poraba nikotina giblje v mejah pameti, ne bo nihče zabranjeval kajenja. Seveda se pa mora paziti na gotove posledice, ki jih ima kajenje cigaret. Rujavi zobje n. pr. že pri moškem niso razveseljiv pojav, pri ženski pa vpliva to naravnost odbijajoče. Istotako tudi, če še po tobaku smrdiš. Pazljiva nega ust, tako da ostanejo zobje beli in da se ustvari prijetni diš, je za ženo, ki kadi, samoobsebi razumljiva potreba; poslužiti se je treba sredstva, ki ne desinficira samo ustne dupline, temveč ki tudi obledi zobovje in ki ustvari prijeten diš. Vodikov superoxyd je že od nekdaj priznana in priljubljena sredstvo. Vendar pa nima prijetnega okusa in je tudi hranitev tekočine v steklenicah neprimerna posebno na potovanju; če se v kovčeku razlije, se lahko pokvari perilo in toaleta. Moderna dama bo torej uporabljala superoxyd v trdi obliki, kot so n. pr. ustne kroglice Orlicon, ki ustrezajo vsem zahtevam.

Pazite na naše oglase, da boste vedno vedeli, kje lahko kupite najugodnejše vse kar potrebujete!

Preljuba prijateljica!
Opažam vedno, kako si otožna. Seveda glavobol, razne bolečine in težave našega spola nam je podarila mati narava! Znanost pa je iznašla sredstvo za ublaženje teh nadlog. Poskusi vendar enkrat

Aspirin-tablete Bayer

In prepričano sem, da mi jih boš pohvalila. Pazi pa na originalnost zavojev, ki jo spoznaš po modro-belo-rudeči varstveni znamki.

Georg Schicht

Pred nekaj tedni je minilo 25 let, odkar je stopil Georg Schicht v svetovno tvrdo, ki jo je ustanovil njegov oče. Danes so proizvodi te tovarne pač tako poznani, da ni potreba omenjati posebej njegovega mila in drugih izdelkov. — Ni ga strla niti vojska, niti poveljna doba: Georg Schicht je bil, ki je z močno roko obvaroval svojo tvrdo vseh nezgod in jo le še izpopolnil. Ena največjih zaslug pa je neobičajni porast Elide, kateri predseduje Georg Schicht

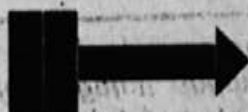
Najpreprostejšo rešitev za najtežji problem las

nudi »RUSSO«
trpežno kodranje
z oljnim obkladki
izvajano pri tvrdki

Dunajska šola jamči za
prvovrstno postrežbo

Posebno
postopanje
za gospode

Prosim
uvažujte
naslov

Eduard Paidasch :: Celje
Palača Jadranske banke, poleg hotela „Evropa“

Ljubljana v snegu. Tivolski park s pogledom na ljubljanski grad

Naši najmlajši pesniki

Prazne želje ...

Oroslava

Ah, da bi mogla luno zvabiti
doli z neba ...
Ah, da bi mogla zvezdice skriti
v sredo srca ...

Ah, da bi solnce z žarki oblilo
rožo mi nad ...
Ah, da bi v srcu mojem vzbudilo
zopet pomlad ...

Luna je skrila se za oblake — —
srce drhti ...
Zvezde utionile so v jutranje mrake —
duša trpi ...

Solncece žarno nič več ne boža —
odšla je pomlad ...
Zvenela v srcu mojem je roža —
tisočih nad ...

Vse mi je čisto vseeno ...

Zdenka.

Vse mi je čisto vseeno,
če dve dobim pod rebra, ali eno.
Če namreč mogoče še dalje živim
prav navsezadnje še kaj spremenim.

Pač pa grem,
če umrem —
Pogledat še malo drugam?
Prereven sem, Sam, tako sam!

Morda pa še najdem zaklad —
ki sprejem ga iz srca rad!
Naposled še staknem družico ...
(Ne maral bi je za ženico!)

Vse mi je čisto vseeno,
če dve dobim krog ušes, ali eno.

Če Ti je »Razgled« vseh, povej to prijateljem, če Ti ni — povej to nam!

Balet Narodnega gledališča v Ljubljani, ki je dobil težak udarec z zopetnim odhodom Vlčka in Wisiakove v Pariz. Z njima sta odšli na Prampolinijevo povabilo tudi članici našega baleta Erna Moharjeva in Vali Smerkoljeva. Slike nam kažejo posamezne skupine iz baletnega večera, ki ga je priredil balet pod vodstvom Vlčka. Zgoraj: od leve na desno: L. Wisiakova.

Skupina »girls« tik pred nastopom. V sredi skupina iz Piernejevega »Music Halla« pri skušnji. Pristrčno slovo ob odhodu v Pariz, v sredi intendant ing. Kregar. Wisiakova, Vlček in Balatka, komponist baleta »Iz Jutrove dežele«, pri posvetovanju. Spodaj: Girls pri skušnji. Pred zadnjim znamenjem. Vlček odhaja s svojo gardo v Pariz.

Naš balet

Pavel Debevec

S predstavo opere Faust sta se Wisiakova in Vlček predstavila. In sta precej določno povedala, kaj znata in kaj jima je dal daljni Pariz. Odtlej sta preosnovala naš mladi baletni zbor, ki je prav v tej svoji mladosti in radi te svoje mladosti romal iz rok v roke, od učiteljice do učitelja, zdaj malo bolj uspešno, potem zopet manj — vedno pa v onih ozkih mejah, da ni bilo mogoče o tem zboru izreči resne besede in upoštevanja.

Potem pa je naenkrat zraslo. Videli smo poleg obeh iz Pariza došli domačinov tudi gibka telesa naših deklet, zašlutili smo talente v Silvi, Erni, Vali. Je nekaj posebnega v tem, da jih imenujemo samo po imenih. So pač tako samo in edinele plesalke, da človeka zmoti vsak priimek, ki tlači nazaj v vsakdanje življenje, v katerem so najbrž take, kakor vsi ostali ljudje, ki jih srečavamo... Tuji in tako drugačni, kakor pred brnečim, rdečim reflektorjem.

Pri predstavi baletnega ansambla sem stal na odru za zastorjem. Pred mano je brnel potihem rdeči reflektor in oblival s svojo mamljivo lučjo bela, lepo oblikovana telesa našega baletnega zbora, ko so se dvigala in gibala v ritmu Balatkove tako uspele skladbe »Iz Jutrove dežele«, trepetala v strahu in spoštovanju do svoje gospodarice, ki je sanjajoča ležala v mehkih blazinah... Ko so ob njenem prebujanju posedle pokorno k njenim nogam, vzravnane, zroče v temno žrelo, v publiko... sem imel vedno vtis, kakor da vidim, lepe, čudovito fino dresirane tigre, ki trepetajo in drhtijo v kročeni neugnanosti in zaveje lahen veter po njih, ko se prebudi najbolj čistokrvna, najplemenitejša, najneugnanejša med vsemi — Lydia.

Bil je to tako lep večer, obenem pa tudi spoznanje, da prenese naš sedanji balet prav uspešno primero s kako drugo smerjo naše gledališke produkcije.

Uredništvo »Tanka« nas prosi za priobčitev sledeče novice: Tretja številka mednarodne revije nove umetnosti »Tank« izide kot dvojna o priliki premijere M. Kogojeve opere »Črne maske«. Za to številko so prispevali članke o gledališču, muziki in baletu: E. Prampolini, O. Šest, M. Polič, M. Kogoj, A. Balatka, V. Vlček, F. Delak. Z literarnimi deli so zastopani: H. Walden, D. Luschnat, A. Miwalda, S. Pocarini, R. Vasari,

A. Cerkenik, B. Kreft, K. Kocijančič, V. Premru; E. Kralj prinaša prevod v laščino II. dej. I. Cankarjevega »Pohujšanja«. Članke in razprave prinašajo: A. Černigoj, M. Dolfi, F. Delak, slikarski del zastopajo: A. Černigoj, I. Čargo, E. Štepančič, M. Maleš, A. Galanda, G. Carmelich, I. Miklavc. Scenične osnutke so vposlali: A. Černigoj, E. Štepančič, I. Spinčič, F. Delak in M. Medvedova.

Metropolis

Roman

spisane

Theda Harbou

(5. nadaljevanje)

V ograji neke nadzemske železnice je visel rumenokoži človek, z glavo navzdol in gugajoč se na kolenih. Spuščal je snežni metež belih listov na dvojne vrste avtomobilov.

In listi so poskakovali in padali. Georgijev pogled je vjel tak listič. V veliki, raztrgani pisavi je stalo tam: Joshiwara.

Na križišču je voz obstal. Rumenokoži ljudje so se vili skoz dvanajstere vrste čakajočih avtomobilov, oblečeni v pisane, svilene suknjiče. Eden od njih se je vzel k vratom črnega avtomobila, v katerem je sedel Georgij. In le za sekundo je pogledala rumena, režeča se pošast v mladi, beli in nevedni obraz.

Šop belih listov je zaneslo skoz okno, da so padli na Georgijeva kolena in pred njegove noge. Mehanično se je sklonil in pobral, po čemer so se zganili njegovi prsti.

In na teh listih, iz katerih je puhtel presunljiv, sladkogrenak in mamljiv vonj, je stala z velikimi, kakor začaranimi črkami beseda: Joshiwara...

Kakor pesek suho je bilo grlo Georgijevo. Osvežil si je krehke ustni z jezikom, ki pa je bil težak in je ležal v ustih kakor posušen.

Nek glas pa mu je dejal: »Denarja najdeš več ko dovolj v mojih žepih...«

Denarja dovolj?... Čemu? Da bi si to mesto pekla in neba iztrgal k sebi, ga objel in stisnil z obema rokama in z obema nogama, da bi obupal nad poskusom postati njen gospodar ter se ji predal — daj, vzemi me, vzemi me —! Da bi občutil polno čašo na ustnih — in bi srkal, srkal — brez oddiha, zagrizen v rob čaše — večna, večna nenasitnost, ki se meri z večnim prekipevanjem čaše opojnosti...

O, Metropolis... Metropolis!...

Denarja več ko dovolj...

Čuden glas se je izvil iz grla Georgijevega, bilo je v njem nekaj, kakor grgranje človeka, ki vé, da sanja in bi se rad prebudil, — kakor krik zveri, če zavohajo kri. Njegova roka je razmetavala bele listke ter jih zopet pobirala. In jih zmečkavala med žarečimi in krčevitimi prsti.

Obračal je glavo zdaj sem, zdaj tja, kakor da išče izhoda, pred katerim pa ga je bilo strah...

Tik ob njegovem vozu je privozil drugi, velika, črno se lesketajoča senca, na štiri kolesa postavljeno in z rožami okrašeno počivališče žene. Georgij je videl ženo zelo natanko. In žena ga je pogledala. V blazinah voza, v katerih je bolj ležala kakor sedela, se je zavila v svoj prelestni plašč, iz katerega je le gola rama sijala kakor medla belina labodjega perja.

Šminkana je bila na poseben, omamljiv način — kakor da noče biti niti človek niti ženska, temveč samo nekaka tuja, za igrakkanje ali za ubijanje razpoložena žival.

Objela je mirno pogled neznanega moža, njena z biseri okrašena desna roka pa je leno prilezla iz črnega plašča, da si kakor s pahljačo ohladi lice z enim izmed listov, na katerih je stala beseda: Joshiwara.

»Ne —!« je dejal on. Sopol je globoko in pot mu je stal na čelu. In hlad je prihajal iz finega, neznanega blaga, s katerim si je otrl čelo.

Vanj pa so strmele oči. Mokre oči. In šmin-kanih ustnic vsevedno smehljanje...

S hropečim krikom je hotel Georgij odpreti vrata in skočiti na cesto. Toda voznja voza ga je vrgla nazaj v blazine. Stisnil je pesti in si zakril s njimi oči. In čisto megleno, brez obrisov je planila skozi možgane slika: mali, močni stroj, ki ni večji od petletnega otroka...

»Ne —!« je zakričal, udaril z rokami, se zasmel. Sprostil se je stroja. Zamenjal je svoje življenje.

Zamenjal — s kom?

Z nekom, ki mu je govoril: »Denarja najdeš več ko dovolj v mojih žepih...«

Mož v vozu je dvignil glavo in strmel v strop, ki je visel nad njim.

Na stropu je plamenela beseda: Joshiwara... In ta beseda je postala svetla raketa, ki je obstreljevala in omamljala njegove ude. Zagrebel je prste v usnje blazin. Njegov hrbet je bil odrevenel, kakor da je hrbtenica iz hladnega železa. Zobje so mu šklebetali.

»Ne —!« je dejal Georgij. Toda pred njegovimi v praznino strmečimi očmi je gorela beseda:

Joshiwara.

V zraku je trepetala godba, ki so jo metali radijski ojačevalci v nočne ceste. Drzna je bila ta godba, vsa vroča v svoji kričeči in bičajoči razposajenosti...

»Ne —!« je zahropel mož, kri je stopila v velikih kapljah iz njegovih razgrizenih ustnic.

Raketa je švignila in zapisala na nebo mesta Metropolis:

Joshiwara...

Georgij je sunkoma odprl okno. In čudovito mesto Metropolis, ki je plesalo v opojnosti luči, se mu je vrglo v naročje z ognjem, kakor da je on, samo on edino ljubljeni, edino pričakovani.

In sklonil se je iz okna in je zakričal:

»Joshiwaral«

Padel je nazaj v blazine. Voz je zavil v mehke loku v novo smer.

Raketa je planila in zapisala na nebo nad mestom Metropolis:

Joshiwara...

4.

Bila je hiša v velikem mestu Metropolis, mnogo starejša od mesta samega. Mnogi so rekli, da je celo starejša od cerkve.

(Dalje prihodnjič)

Iz razstave otroških potrebščin
Razstavila 1888 ustanovljena tvrdka I. C. Hamann, Ljubljana

F. ŠIBENIK
★
LJUBLJANA

Čisto pravo zanesljivo

Grafološki kotiček

K. D., Loški potok. Škoda, da ste pisali na črtanem papirju! Mlada, mehka in trpka ženska duša, ki je zelo občutljiva in tudi razdražljiva. Se ni popolnoma samostojen in utrjen značaj, ki stoji še preveč pod vplivom vzgoje in šole. Ste pa štedljivi in natančni ter imate smisel za red. Nezaupanje in bojazen pred tujim osebami, ki jo pa pozneje premagate in postanete celo samozavestni, imate veselje in voljo do dela, za velike stvari pa niste ustvarjeni. Sicer je pa nadaljnji razvoj odvisen od okolice in priložnosti. — Pošljite še enkrat svoj rokopis, toda na nečrtanem papirju, pisava naj bo bolj naravna, ne po šolskem vzorcu. Starosti ne pozabiti!

Boris. Jako spremenljiv in nestalen značaj, v veliki meri podvržen zunanjim vplivom. Temperamenten in precej počuten (vsaj od narave) gospod. Prilagodi se hitro, ima dar diplomacije in kombinacije, najbrž duševni delavec. Akoravno zmeren v nastopu, je častihlepen ter skuša svoje slabosti obvladati. Je dražljiv in dostopen predsodkom, kar kaže na nekako svojeglavnost in prepravljenost.

Branka. Ste ženska z razmeroma močno energijo, odločni in samozavestni, celo svojeglavni in samovoljni. Prav radi tega Vam je težko prilagoditi se drugim razmeram in osebami. V principu ste sicer stvarni in štedljivi ter ne ljubite velikih ceremonij. Prav tako, samo nekaka agresivnost značaja, ki Vas spravi gotovo tudi včasih v jezo, kvari harmonično sliko značaja. Za žensko ste dosti molčeči, toda nikakor ne zahrbtni. Pisava kaže tudi na raztresenost in občutljivost, to pa ni nič posebnega, saj ste tudi Vi Evina hči! Torej več koncentracije! — Op.: Ali niste prej drugače pisali?

V. — Mirta. Prav nežna in občutljiva ženska duša, ki je močna le v defenzivi. Je sicer previdna ali življenje je še ni razočaralo. Kljub nagnjenju do idealističnih nazorov poseduje vendar nekaj naravnega daru praktičnosti. Ima zmisel za lepe oblike in manire. Veliko vneme za nove stvari, katerih se pa kmalu naveliča. Precej molčeča. — Več jasnosti in doslednosti!

I. M. D. H. Pisava kaže mnoge specifično ženske poteze. Zelo občutljiv značaj. Hrepenenje po neodvisnosti in samostojnosti. Ste previdni in zmerni, precej pokriti in celo nezaupljivi. Štedljivost. Pri vsem tem opažam še neko duševno razdvojenost. Krivo je temu v prvi vrsti pomanjkanje energije. Vidim pa, da skušate vseeno zatreti čustva, katera Vas obvladajo in katerih razum nikakor ne odobrava.

R. — Krizantema. Ženski tip svoje vrste! Precej energična, samovoljna in nestrpna, hrepenenje po višjih ciljih. Nežna v svojih čustvih, čuti se nerazumljeno in zapostavljeno od sveta ter živi v svojih posebnih mislih. Nadarjena, rada kritizira ter ima zmisel za lepoto in umetnost (glasba). Živahna, ali včasih nedostopna. Ne čuti se ravno srečno v svojih razmerah. Pomanjkanje zmernosti in potrpljenja.

Življenje 17. Grafolog ne more biti prorok! Gotovo je sicer, da je bodočnost človeka v tesni zvezi z njegovimi sposobnostmi in značajem ali — to je vse! Prorokovati pa jaz ne morem, to delajo hiromanti, vedeževalke itd. — Zmerna in molčeča. Nekateri znaki kažejo pa vendar tudi na odkritosrčnost. Praktična in točna — premalo doslednosti. Poleg tega pa živahne misli (utopije), ki povzročajo nekako nestalnost značaja. Na zunanji precej samozavestna, znotraj pa tenkočutno razdražljiva, v gotovih momentih zelo boječa. Pri vsej nadarjenosti manjka predvsem trdna volja in vztrajnost.

Veronika Deseniška. Vaša neenaka in neritmična pisava kaže na izvestno slabost in spremenljivost volje, ki stoji pod vplivom afektov. Pomanjkanje gotovih duševnih elementov kljub temu, da niste več tako mladi (vsaj po mojem mnenju). Morda pojasni ravno to Vas skepticizem, bojite se svoje občutljivosti, kar stoji v zvezi s parcijalno duševno slabostjo. Razni vezani znaki in črke pomenijo duševno samostojnost, dar kombinacije za razne panoge. Tudi doslednost je spremenljiva, ravno tako kakor duševno razpoloženje. Ste nadarjeni in hiter mislec, manjka Vam pa natančnosti. Raztresenost, zraven pa pedanterija. V splošnem značaj, ki je v bistvu spremenljiv in neenak. Več natančnosti in doslednosti — oboje!

Drava 22. Pokrit in kompliciran značaj. — Izbirate si svojo družbo. V nastopu ste sicer vpludni ali preračunljivi, čeprav ne morem reči, da ste ravno izrazito egoistični. O posebni energiji ne more biti govora, branite se pa proti vsa-

kemu tujemu vplivu. Bogačo notranje življenje. Podvrženi ste v gotovi meri ničemurnosti ter polagate važnost na lepe manire in nastop. — Kaprice! — Precej štedljivosti. Ste nadarjeni, umetnost, literatura. — Škoda, da ste tako malo pisali, drugič pošljite več, morda kako navadno pismo, ki ni bilo pisano v ta namen!

Ž....(I). Ta pisava ne odgovarja nikakor Vašemu pravemu značaju. Prepričan sem, da ste prej drugače pisali! Ste zelo tenkočutni, občutljivi v vsem, kar se tiče lastne osebe. Edino tukaj ste morda dosledni. Ni dobro, da samega sebe silite: zakaj hočete biti originalni za vsako ceno? Pisava kaže na energijo, škoda, da je ne uporabljate drugače. Bodite tudi na zunanji taki, kakor ste v svoji notranjosti. Več jasnosti! Zaprt značaj, štedljivost, pa brez konsekvence. Kljub utopiškim idejam praktični. — Pošljite kako pismo iz prejšnjih let!

Dekle. Ženska z mehko, mlado in mirno dušo. Daje veliko na sebe in svojo zunanost. Ima pa zmeren nastop ter je vpludna in celo preveč popustljiva. V svoji notranjosti še vedno ohrani gotov idealizem iz deklških let. Morda je ravno radi tega tako tankočutna. V splošnem pa stvarna in pametna ter previdna. Pisava kaže na živahnost, želel bi pa več samozavesti. Duša mora biti prosta!

Novе knjige

»Žena z zaprtimi očmi«, spisal Pierre l'Ermite, poslovenil dr. Lovro Sušnik. Založila Jugoslovanska strokovna zveza v Ljubljani.

Knjiga, tiskana v oktavni obliki, obsega 173 strani.

Roman »Žena z zaprtimi očmi« je interesanten, že radi svojega očeta abbeja Edmonda Loutila (njegov psevdonim je Pierre l'Ermite), katerega znane povesti izidejo v do 200.000 izvodih, tako n. pr. »Velika prijateljica« (La Grande Amie), ki je bila odlikovana z nagrado Francoske Akademije. Roman »Žena z zaprtimi očmi« je istotako odlično delo imenovanega pisatelja.

Roman je spretno vzet iz vsakdanjega delavskega življenja po velemestih. Je živa slika bridkih preizkušenj, ki čakajo težkega vsakdanjega dela nevajeno plemiško mladenko, ki je morala radi padca valute po vojni razprodati očetovo posestvo in poplačati med vojno nastale dolgeve, zapustiti svojo rojstno plemenitaško hišo ter se napotiti brez gmotnih sredstev v vlemesto Pariz iskat vsakdanjega kruha.

Niz zanimivih in napetih dogodkov ne dopusti čitatelju odložiti te lepe knjige, ki je obenem lep slovenski prevod.

Knjiga je broširana in se dobi v Jugoslovanski strokovni zvezi v Ljubljani, Stari trg 2/L, pri ekspozituri Jugoslovanske strokovne zveze v Celju in Mariboru za ceno 20 Din. Knjiga se more naročiti tudi pri poljubni knjigarni tako v Ljubljani kakor po drugih mestih. Dobe se na zahtevo tudi vezane knjige. Vezava se plača posebej.

Knjiga je lepo darilo za naš književni trg.

Priporoča se nova
delikatesa

K. Jarc, »Pri turistu«

Dunajska cesta št. 7.
Lastni mesni izdelki.
Turistovski provijant.

Nagradna uganka mesto križanke štev. 5

Na prvi strani med oglasi 8. štev. »Razgleda« stoji slika, ki predstavlja, kako veliko, probojno silo imajo oglasi v »Razgledu«. Na tej sliki vidite kladivo, ki je padlo po mizi. Kladivo ima vrezane tri začetne črke: Raz.... Kje je ostali zlog ... gled? Rešitve pošljite na upravo revije na isti način, kakor doslej za križanke.

IZ UPRAVE

Vse cenj. naročnike prosimo zopet ponovno, naj nam točno nakazujejo naročnino. Vedno bolj se množe oni, ki revijo redno prejemajo, ne plačajo pa — prav nič. To je zastojkarstvo prav umazane vrste. Prisiljeni bomo izpolniti svojo obljubo in objaviti vse take imenitnike s polnim imenom. »Razgled« nima danes nobenega tendenčnega ozadja, nobenih virov, iz katerih bi moral črpati denar in potuho za take naročnike! Še enkrat prosimo — poravnajte naročnino. — Če kdo lista ne prejme, naj blagovoli reklamirati; napiše naj na listek papirja: Reklamiram to in to številko »Razgleda«. Naslov in točen podpis in naj odpošlje ne frankirano na našo upravo! — Kdor dobi »Razgled« na ogled, a noče postati naročnik, naj napiše na ovitek »Ne sprejemam« in naj revijo vrne. To zanj ni tako grozno težavno, nas pa obvaruje škode.

OETKER-jeva

BISTRA GLAVA

Česa želite?

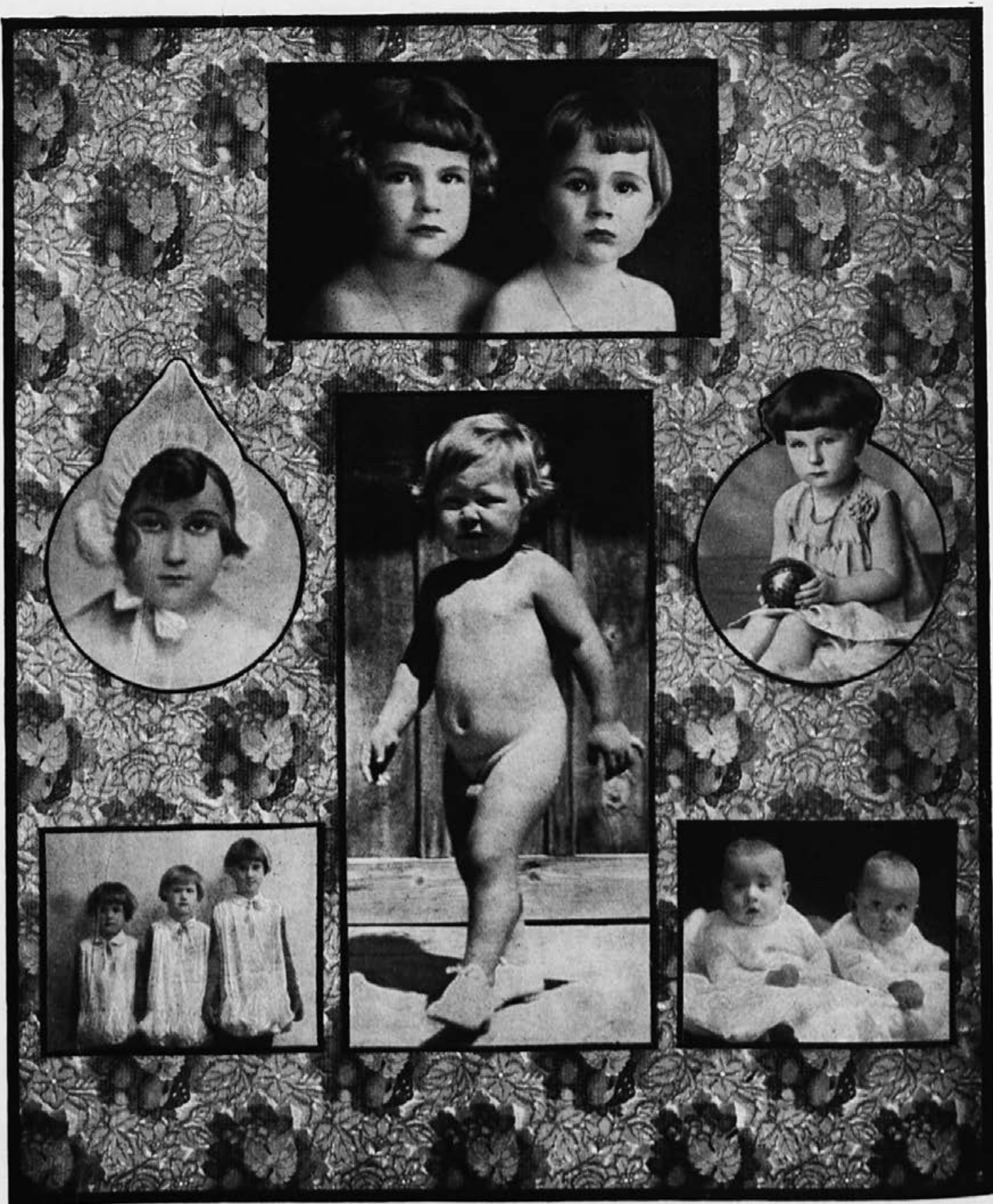
Želite li šarklje, močnata jedila, pecivo in torte v najvišji popolnosti in lahki prebavljivosti? ... Potem pripravite iste izključno po Dr. OETKER-jevih receptih in z

Dr. OETKER-jevim

pecilnim praškom!

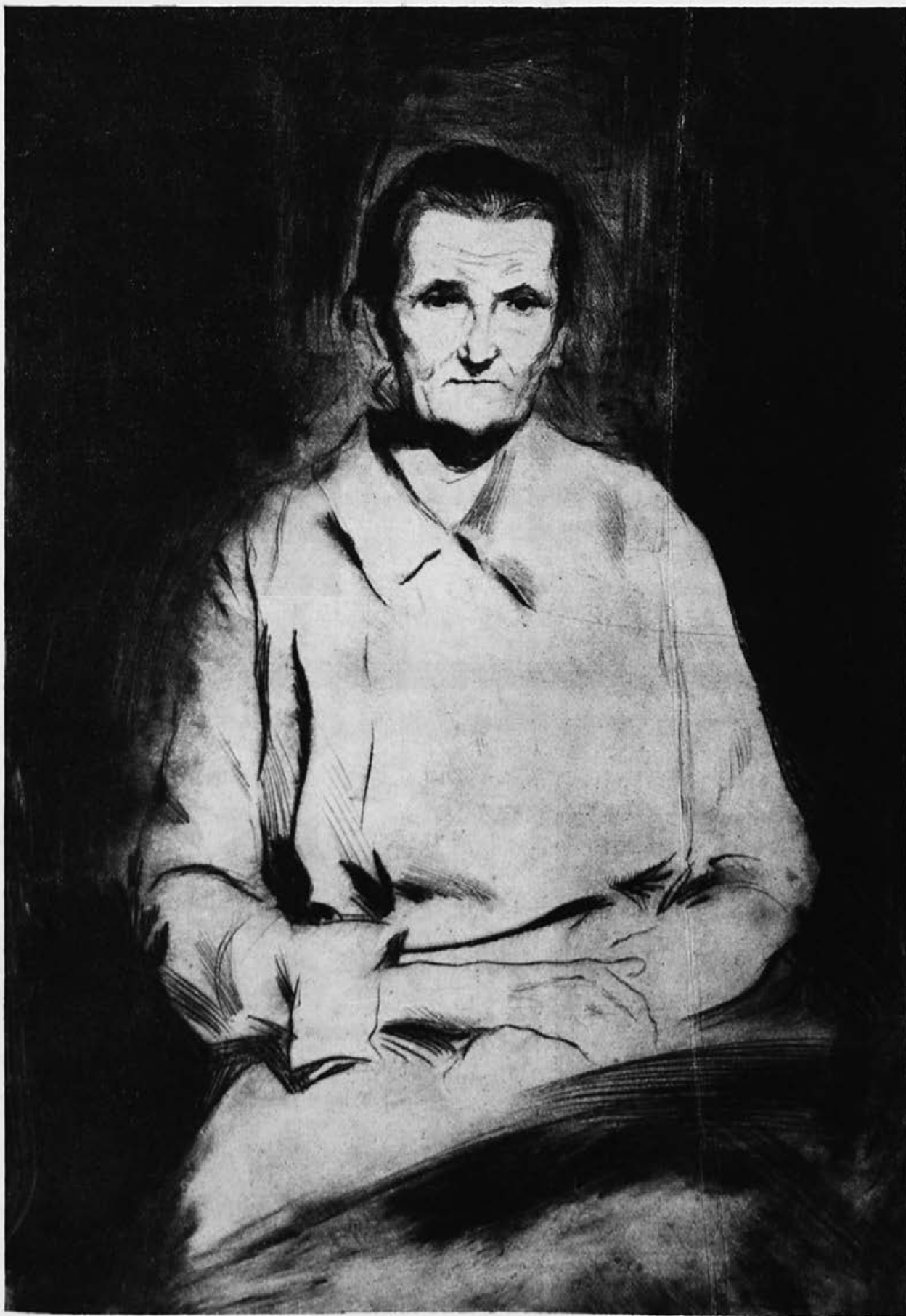

Najnovejša slika naše Ide Kravanje (Ite Rinc), ki je nedavno uspešno nastopila s slavnim nemškim igralcem E. Deutschem v filmu: „Dva pod nebesnim sklonom“

Naši malčki

*Spodaj pogumni Ljubljancčki, zgoraj dva
junaška branilca naše severne meje v Ptuju*

*Božidar Jakac: Moja mati
(suha igla iz leta 1927)*

Božidar Jakac

*Norveški komponist Harald
Saeverud (suha igla, Pariz,
iz leta 1925)*

*Portret v suhi igli
(Ljubljana, l. 1923)*

*Juš Kozak (suha igla,
Ljubljana, iz leta 1927)*

*Violinistka Vida Jerajeva
(suha igla, Pariz, l. 1925)*

Pension »Grintovec«

Grad Preddvor pri Kranju

Idealno letovišče v Kamniški planini
 $\frac{1}{2}$ ure avto od Bleda ~ Lekovito ozračje

Najnižje cene ~ Vse leto odprto

Dolga solčna, mila jesen, prekrasna zima

Najboljši inercialski organ

je najbolj razširjeni
slovenski časopis

SLOVENE

vodilno glasilo
najmočnejše
Slov. ljudske stranke
v Sloveniji ~ z ilustr.
nedeljsko prilogo

Ilustrirani Slovenec

Mesečna naročnina
Din 20- za Jugoslavijo
» 35- » inozemstvo
Zahtevajte proračune
za oglase od uprave

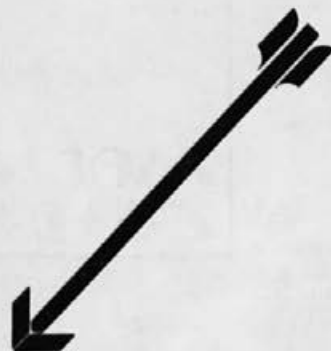
Ljubljana, Kopitarjeva 6
Lastna tiskarna in klšarna

18-20.000
naklade

Dnevnik
56. letnik

Ogljeni (carbon) papir, indigo
papir, barvne trakove, barvo za
šampiljke, paginirke in blagajne

dobite vedno in najceneje
pri

LUD. BARAGA, Ljubljana

Šelenburgova ul. 6/I. Telefon 2980.

CLA
MOR

A. SINKOVIC
NASL. K. SOSS
 LJUBLJANA + MESTNI TRG + 19

MODNA + TRGOVINA +
ZA + DAME + IN + GOSPODE +

„Razgled“ izhaja mesečno in stane celoletno Din 80.—, posamezna številka Din 8.—. Kdor ne vrne na ogled poslanega izvoda tekom 3 dni, ga smatramo za naročnika in je dolžan plačati naročnino najmanj za 1/2 leta. Uprava in uredništvo „Razgleda“ v Ljubljani, Šelenburgova ul. 7/II. Izdajatelj: Novinski biro, d. z o. z., Ljubljana. Za uredništvo odgovarja: Ela Križman. Vse pravice pridržane. Ponatis prepovedan. Rokopisov ne vračamo. — Za jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čec